

יידיש ווארשע- באַניפראַטן גאַס

-א-

- יונגערמאַן, איר דאַרפֿט מסתמא אַ "דירה"? רופֿט אַ יידענע. איך האָב פֿאַר אייך אַן אייגענע היים. דער יונגערמאַן דאַרף זיכער אַ דירה, אָבער ער דערשרעקט זיך פֿאַר דעם וואָרט "דירה". ער טאַפֿט אין טאַש דעם איינציקן זלאָט, ווי קאָן ער חלומען וועגן אַ "דירה"? די יידענע וואָס לייגט פֿאַר די "דירה" לייענט די מחשבות פֿונעם יונגערמאַן. זי קען זיי, די געקומענע, נישט פֿון היינט אַ "דירה": אַ ווינקל אין איר איינציקן חדר אויפֿן בוידעם, אַ בעטל און אַמאַל אַפֿילו אַ טייל פֿון בעטל. זי ווייסט אַז ער זוכט נישט קיין דירה, נאָר אַ "קאַנט", אַ פֿאַר שטרויען אויף דער פֿאַדלאָגע. אָבער זי האָט "אַ גוט האַץ". זי שלעפֿט דעם יונגערמאַן נאָך זיך. דער יונגערמאַן איז צופֿרידן, ער וועט בלייבן אַ וואַרשעווער.

-ב-

- פֿריילין, איך האָב פֿאַר דיר אַ שטעלע, זאָגט אַ יידענע מיט אַ טוך פֿאַרוואָרפֿן איבערן קאַפֿ. - איך האָב פֿאַר אייך אַ גאַלדענע שטעלע אין אַ רייך הויז; אויף מיר געזאָגט, ווי גוט ס'וועט אייך דאַרט זיין. דאָס מיידל קווענקלט זיך, זי וויל ווערן אַ שניידערין. וואָס האַלסטו זיך אין גרויסן? מיינסט טאַקע אַז שטענדיק וועט דיר אונטערקומען אַזאַ גליק? ווילסט נישט, דאַרף מען נישט! מ'וויל איר טון אַ טובֿה, פֿאַרזאָרגן זי ווי אַן אייגן קינד, און "דאָס" האַלט זיך נאָך אין גרויסן!

די יידענע ווייסט אַז דאָס מיידל האָט נישט קיין ברירה און וועט מוזן גיין מיט איר. דאָס מיידל שטייט אַ רגע און קלערט: זי קאָן זי פֿאַרלירן פֿונעם אויג און וווּ וועט זי דאָ גיין אין דער גרויסער שטאָט? זי געפֿינט זי אויס, לאַזט זיך מיט איר אין שטאָט און איז שוין באַזאָרגט מיט אַ שטעלע ביי רייכע מענטשן.

YIDDISH VARSHE -BONIFRATEN GAS (BONIFRATERSKA)

-1-

- Yungerman, ir darft mistome a "dire" ?, ruft a yidene. Ikh hob far aykh an eygene heym.

Der yungerman daf zikher a dire, ober er dershrekt zikh far dem vort "dire". Er tapft in tashn dem eyntsikn zlot, vi ken er kholemen vegn a "dire"?

Di yidene vos leygt for di dire leyent di makhshayves funem yungerman. Zi ken zey, di gekumene, nisht fun haynt.

A "dire", a vinkl in ir eyntsikn kheder, oyfn boydem, a betl un amol afile a teyl fun bet. Zi veyst az er zukht nisht keyn dire, nor a "kont", a por shtroyen oyf der podlogue. Ober zi hot a "gut hartz". Zi shlept dem yungerman nok zikh.

Der yungerman iz tsufridn, er ver blayben a Varshever...

-2-

- Fraylin, ikh hob far dir a shtele, zogt a yidene mit a tukh farvorfn ibern kop.

- Ikh hob far aykh a goldene shtele in a raykh hoyz, oyf mir gezogt, vi gut s'vet aykh dor zayn !.

Dos meydil kvenklt zikh, zi vil vern a shnayderin.

-Vos halstu zikh azoy in groysn? Meinst take az shtendik vet ir unterkumen aza glik? Vilst nisht, darf men nisht !

-M'vil ir ton a toyve, farzorgn vi an eygn kind, un dos halt zikh nokh in groysn !

Di yidene veyst az dos meydil hot nisht keyn breyre un vet muzn geyn mit ir.

Dos meydil shteyt a rege un klert. Zi kon zi farlirn funem oyg un vu vet zi do geyn in der groyser shtot?

Zi gefint zi oys, lozt zikh mit ir in shtot un iz bazorgt mit a shtele bay raykhe mentshn.

Extrait modifié du livre : " Yiddish Varshe " - Moshé Zonsheyn